DOMSTOLENS DOM (Tredje Afdeling)

13. oktober 2005 *

I sag C-379/04,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 234 EF, indgivet af Landgericht Würzburg (Tyskland) ved afgørelse af 23. august 2004, indgået til Domstolen den 3. september 2004, i sagen

Richard Dahms GmbH

mod

Fränkischer Weinbauverband eV,

har

DOMSTOLEN (Tredje Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, A. Rosas, og dommerne A. La Pergola, A. Borg Barthet, U. Lõhmus (refererende dommer) og A. Ó Caoimh,

* Processprog: tysk.

generaladvokat: L.A. Geelhoed
justitssekretær: R. Grass,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

— Richard Dahms GmbH ved Rechtsanwalt J. Haas

— Fränkischer Weinbauverband eV ved Rechtsanwalt B. Vincke

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved F. Erlbacher og T. van Rijn, som befuldmægtigede,

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 21 i Kommissionens forordning (EF) nr. 753/2002 af 29. april 2002 om visse gennemførelsesbestemmelser til Rådets forordning (EF) nr. 1493/1999 for så vidt angår beskrivelse, betegnelse, præsentation og beskyttelse af visse vinprodukter (EFT L 118, s. 1).

2 Anmodningen er indgivet under en sag mellem Richard Dahms GmbH (herefter »Dahms«) og Fränkischer eV (herefter » Weinbauverband«) vedrørende størrelsen af gebyrerne for deltagelse i en vinkonkurrence.

Fællesskabsbestemmelser

3 Artikel 47 i Rådets forordning (EF) nr. 1493/1999 af 17. maj 1999 om den fælles markedsordning for vin (EFT L 179, s. 1) indeholder bl.a. regler om etikettering af visse produkter, som har til formål at beskytte forbrugernes og producenternes legitime interesser, at sikre, at det indre marked kan fungere tilfredsstillende, og at tilskynde til produktion af kvalitetsprodukter. Artikel 47 sondrer mellem angivelser, som skal figurere på etiketten, og angivelser, som er fakultative.

4 Forordningens bilag VII, B, punkt 1, litra b), tredje led, indeholder mulighed for ud over den geografiske angivelse at forsyne etiketten med en angivelse om »en udmærkelse, medalje eller konkurrence«. De nærmere regler herfor fastsættes af Kommissionen.

5 Formålet med forordning nr. 753/2002 er at fastsætte gennemførelsesregler bl.a. vedrørende præsentationen af visse vinprodukter. Afsnit IV indeholder regler for bordvin med geografisk betegnelse og kvalitetsvine fra bestemte dyrkningsområder (herefter »kvbd«).

6 Forordningens artikel 21, som er indeholdt i forordningens afsnit IV vedrørende »Udmærkelser og medaljer«, bestemmer:

»I medfør af punkt B.1, b), tredje led, i bilag VII til forordning (EF) nr. 1493/1999 kan etiketteringen af bordvin med geografisk betegnelse og kvbd indeholde udmærkelser og medaljer, forudsat at disse er givet til det pågældende parti præmierede vine som led i en konkurrence, der er godkendt af en medlemsstat eller et tredjeland, og efter en objektiv procedure, der udelukker enhver forskelsbehandling. Medlemsstaterne og tredjelande meddeler Kommissionen en liste over godkendte konkurrencer. Kommissionen sørger for, at sådanne lister offentliggøres på passende måde.«

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

7 Dahms, sagsøgeren i hovedsagen, er et selskab, som driver vinavl og -handel. Weinbauverband, sagsøgte i hovedsagen, afholder konkurrencen i Tyskland for frankiske vine og mousserende vine. Gebyrerne for deltagelse i denne konkurrence er forskellige afhængig af, om deltagerne er medlemmer af Weinbauverband. For hvert parti vin, der frembydes af foreningens medlemmer, udgør gebyrerne 46 EUR, og for hvert parti, der frembydes af andre deltagere, 92 EUR. For hvert parti mousserende vin udgør gebyret henholdsvis 76,50 og 153 EUR.

8 Dahms var medlem af Weinbauverband indtil 2001 og frembød vine under flere konkurrencer. Under en sag ved Landgericht har selskabet dels anfægtet de af Weinbauverband fastsatte gebyrer for dets deltagelse i konkurrencer, som selskabet skal betale, fordi det ikke længere er medlem af foreningen, og som efter dets

opfattelse udgør en forskelsbehandling i den i artikel 21 i forordning nr. 753/2002 anvendte forstand, dels gjort gældende, at Weinbauverband misbruger sin monopolstilling ved afholdelsen af de pågældende konkurrencer.

9 Selskabet Dahms ønsker at deltage i konkurrencerne på samme vilkår som medlemmerne af Weinbauverband. Subsidiært rejser selskabet krav om at deltage i konkurrencen som ikke-medlem af foreningen mod betaling af et af Landgericht fastsat deltagelsesgebyr.

10 Weinbauverband har ved den forelæggende ret gjort gældende, at foreningen i kraft af det selvstyre, der tilkommer den ifølge foreningsretlige regler, har ret til at opkræve forskellige deltagelsesgebyrer afhængig af, om deltagerne er medlem af foreningen eller ej. Foreningen har under hovedsagen bestridt, at der foreligger en forskelsbehandling i den forstand, hvori dette udtryk anvendes i artikel 21 i forordning nr. 753/2002. Efter dens opfattelse er denne bestemmelse dels rettet til medlemsstaterne og giver ikke private nogen subjektive rettigheder, dels forbyder den kun vilkårlig forskelsbehandling.

11 Landgericht Würzburg har derfor besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Har sagsøgeren ifølge artikel 21 i forordning (EF) nr. 753/02 en subjektiv ret til ikke at blive forskelsbehandlet af sagsøgte i forbindelse med præmieringen af frankiske vine og frankiske mousserende vine?

2) Såfremt det første spørgsmål må besvares bekræftende, er det da en forskelsbehandling i den betydning, hvori dette udtryk anvendes i artikel 21 i forordning (EF) nr. 753/02, at den sagsøgte forening kræver dobbelt så stort gebyr af sagsøgeren, som ikke er medlem af den sagsøgte forening, for deltagelse i konkurrencer, hvorunder frankiske vine og frankiske mousserende vine præmieres, som af den sagsøgtes forenings medlemmer?«

De præjudicielle spørgsmål

Det første spørgsmål

12 Med det første spørgsmål ønsker den forelæggende ret oplyst, om artikel 21 i forordning nr. 757/2002 indrømmer Dahms en subjektiv ret, som giver selskabet grundlag for at anfægte den forskelsbehandling, som det hævder at være blevet udsat for ved at have måttet betale et større gebyr for at deltage i konkurrencer for frankiske vine og frankiske mousserende vine end dem, som opkræves af Weinbauverbands medlemmer.

13 Indledningsvis bemærkes, at en forordning ifølge artikel 249, stk. 2, EF er almengyldig og gælder umiddelbart i hver medlemsstat. Ifølge Domstolens faste praksis kan en forordning på grund af selve sin karakter og funktion i det fællesskabsretlige retskildesystem skabe rettigheder for private, som de nationale retter er forpligtet til at beskytte (jf. bl.a. dom af 10.10.1973, sag 34/73, Variola, Sml.

s. 981, præmis 8, og af 17.9.2002, sag C-253/00, Muñoz og Superior Fruiticola, Sml. I, s. 7289, præmis 27).

14 Det påhviler de nationale domsmyndigheder, der inden for rammerne af deres kompetence har til opgave at anvende fællesskabsbestemmelserne, at sikre disses fulde virkning (jf. bl.a. dom af 9.3.1978, sag 106/77, Simmenthal, Sml. s. 629, præmis 16, af 19.6.1990, sag C-213/89, Factortame m.fl., Sml. I, s. 2433, præmis 19, af 20.9.2001, sag C-453/99, Courage og Crehan, Sml. I, s. 6297, præmis 25, og dommen i sagen Muñoz og Superior Fruiticola, præmis 28).

15 Artikel 21 i forordning nr. 753/2002 præciserer gennemførelsesbestemmelserne i bilag VII til forordning nr. 1493/1999. Det fremgår af sidstnævnte forordnings artikel 47, at der tilstræbes flere formål med de obligatoriske og fakultative angivelser, som benyttes ved etiketteringen af visse vinprodukter. Disse formål er også nævnt i fjerde betragtning til forordning nr. 743/2002, som angiver beskyttelsen af forbrugernes og producenternes legitime interesser, det indre markeds tilfredsstillende funktion og tilskyndelsen til produktion af kvalitetsprodukter.

16 Som Kommissionen med rette har anført, garanterer artikel 21 i forordning nr. 753/2002 retten til at angive udmærkelser og medaljer på etiketten for bordvin med geografisk betegnelse og kvbd. Retten hertil er betinget af, at sådanne udmærkelser og medaljer er givet til den pågældende vin dels som led i en konkurrence, der er godkendt af en medlemsstat eller et tredjeland, dels efter en objektiv procedure, der udelukker enhver forskelsbehandling.

17 Heraf følger, som det klart fremgår af artikel 21's ordlyd, at denne bestemmelse vedrører etiketteringen af de pågældende vine, men ikke tilsigter at fastsætte regler for afholdelse af vinkonkurrencer. Ganske vist foreskriver bestemmelsen, at proceduren for tildeling af sådanne udmærkelser og medaljer skal opfylde visse ufravigelige krav, men dette er ikke ensbetydende med, at den regulerer nogen af de øvrige aspekter ved de regler, som gælder for afholdelse af vinkonkurrencer, selv om vinkonkurrencer udgør rammen for tildeling af sådanne udmærkelser og medaljer.

18 Det må derfor antages, at artikel 21 i forordning nr. 753/2002 angår de fakultative angivelser af udmærkelser og medaljer, som kan figurere på etiketter med det formål at beskytte forbrugernes og navnlig vinproducenternes legitime interesser. Fremgangsmåden eller de nærmere regler for tildeling af sådanne udmærkelser eller medaljer og de regler, der gælder for afholdelse af vinkonkurrencer, er områder, som henhører under medlemsstaternes enekompetence, dog med det forbehold, at de pågældende udmærkelser og medaljer skal være tildelt under vinkonkurrencer, som er godkendt af de kompetente nationale myndigheder, og at proceduren for tildelingen er objektiv og udelukker enhver forskelsbehandling.

19 En deltager eller en potentiel deltager i en vinkonkurrence kan derfor ikke med støtte i artikel 21's ordlyd anfægte reglerne for afholdelse af en sådan konkurrence i almindelighed eller fastsættelsen af gebyrerne for deltagelse i konkurrencen i særdeleshed.

20 Derimod kan konkurrerende vinproducenter, såfremt der er angivet udmærkelser eller medaljer på en etiket, modsætte sig, at der gives tilladelse til at anvende sådanne angivelser, såfremt de pågældende udmærkelser eller medaljer er tildelt under en konkurrence, som ikke er godkendt af de kompetente nationale myndigheder eller efter afholdelse af en procedure, som ikke er objektiv og ikke udelukker forskelsbehandling.

21 Det forelagte spørgsmål må derfor besvares med, at artikel 21 i forordning nr. 753/2002 skal fortolkes således, at deltagere eller potentielle deltagere i en vinkonkurrence ikke med grundlag i denne bestemmelse kan anfægte betingelserne for afholdelse af konkurrencen og navnlig ikke reglerne om fastsættelse af gebyrer for deltagelse heri.

Det andet spørgsmål

22 Henset til besvarelsen af det første spørgsmål er det andet spørgsmål blevet uden genstand og således unødvendigt at besvare.

Sagens omkostninger

23 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Tredje Afdeling) for ret:

Artikel 21 i Kommissionens forordning (EF) nr. 753/2002 af 29. april 2002 om visse gennemførelsesbestemmelser til Rådets forordning (EF) nr. 1493/1999 for så vidt angår beskrivelse, betegnelse, præsentation og beskyttelse af visse vinprodukter skal fortolkes således, at deltagere eller potentielle deltagere i en

vinkonkurrence ikke med grundlag i denne bestemmelse kan anfægte betingelserne for afholdelse af konkurrencen og navnlig ikke reglerne om fastsættelse af gebyrer for deltagelse heri.

Underskrifter